

בשם ה' באותה שעה יצא אוקיאניס זהצוף שלישי של עולם. אמר הקב"ה אתם עשיתם מעשה חדש וקראתם עצמיכם בשמי ואף אני אעשה מעשה חדש ואקרא עצמי בשמי וכה"ל הקרא לס' הם וישפכם על פני כל הארץ ה' שמו (עמוס ה). רא"א נקראו אלהים אחרים שהן עושין אתרים חדשים בכל יום כיצד יש לו אזור של זהב נצרך עשה אותו של כסף. נצרך לו עשאו של נחשת נצרך עשאו של ברזל. וכן ברזל ועופרת עד שיעשה אותו של עץ שנא' (דברים לג) חדשים מקרוב באו. כי אנכי ה' אלהיך אש אוכלה הוא אל קנא. שאל פלוסופוס אחד את רבן גמליאל מהו שכתוב בתורה כי ה' אלהיך אל קנא וכי יש כח בע"ז להתקנאות בה גבור שתקנא בגבור הכם בחכם עשיר בעשיר וכו' במס' ע"ז פרק רבי ישמעאל. ועשרת הדברות כתובים בס' של שבועות. לא תעשון אתי אלהי כסף ואלהי זהב. לא תעשון כדרך שבני אדם נוהגים ביראותיהן כשטובה בא עליהם מבכדין ליראותיהן שנאמר (הנביא ה) על כן יובח להרכו ויקטר למכסרתו כי בהמה שמן חלקו ומאכלו בריאה. ובשהפורענות באה עליהן מקללין ליראותיהן שנאמר (ישעיה ט) והיה כי ירעב והתקצף וקלל במלכו ובאלהיו ופנה למעלה. אבל אתם תהיו נותנים הודיה על הטובה ועל הרעה. שכן דוד אומר (תהלים קטו) כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרי: צרה ויגון אמצא השם ה' אקרא. וכן איוב אומר ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך (מיוצ ג) על מדה טובה ועל מדה פורענות. מה אשתו אומרת לו עודך מחויק בתומתך בך אלהים ימות (סס) אמר לה כדבר אהת הנגלות תדברי גם את הטוב נקבל מאי האלהים ואת הרע לא נקבל (סס). וצריך אדם להיות שמח בייסורין יותר מן הטובה שאפילו אדם בטובה כל ימיו לא נמחל לו עבירות שבידו ובמה נמחל לו בייסורין. ר' אליעזר בן יעקב אומר הרי הוא אומר סוסר ה' בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכתו כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכאב את בן ירצה (מכילי ג) מי גרם לכן זה לרצות את אביו הוי אומר זה יסורין. ר"כ אומר הרי הוא אומר וידעת עם לבבך כי כאשר ייטר איש את בנו ה' אלהיך מוסרך (דברים ט) מהו וידעת עם לבבך יהי יודע לבבך מעשים שעשית שיסורין שהבאתי עליך שלא לפי מעשיך הן. רבי נחמיה אומר הכיבין דיסורין שכשם שקרבנות מרצין כך היסורין מרצין. בקרבנות כתיב ונרצה לו (ויקרא ה) וביסורין כתיב והם ירצו את עונם (סס טו) ולא עוד אלא שהייסורין מרצין יותר מן הקרבנות שהקרבנות בטמן ייסורין בגוף. וכן הוא אומר עור בעד עור וכל אשר לאיש יתן בעד נפשו (לויכ"ג):

(ח) ולא תעלה במעלות על מזבחי וגו'. והרי דברים ק"ז ומה אבנים שאין בהם דעת לא לטובה ולא לרעה הזהיר הקב"ה שלא לנהוג בהן מנהג בזיון חבירך שהוא בדמותו של הקב"ה עאכ"ו כי הרבך הגפת עליה ותחללה. מכאן אמרו המזבח נברא לאריכות יטו של אדם והברזל לקצר יטו אינו דין שיניף את המקצר על המארץ. ריב"ז אומר הרי הוא

עץ יוסף

לא נסחר דרכיו: [בנזכר מחקף גגבור]. ור"ל ומדמהקנא צה ש"מ שיש צה ממש: [ויזבח לחמנו כו']. וקרא לע"ז שלו חמנו ומכמתו, על שחשז שטי"ז ומזל שלו הוא חמנו ויחמדתו שלד צה וצכתה הצכיות: [שכן דיד חמנ כוס ישועות כו']. וחטי"ג דכוס ישועות ולכה ייגין חמלה. לאו צהדי סידו כחיבי. מכיון דצחכויהו כחיבו וצסס ה' אקרא הו"ל כהיקשא יס"מ). חטי"ג דהקבל של פורעניות כתב צרישא, מכל מקום מקדים המדרש קרא של מדה טיבה שאקדומי פירעניות לא מקדמונן. [וכאז חת צן וכלה]. טי"לה צצנו לסיטיצ לו ויפייסוהו נחמך שמפיה צצנט כן יערב לך הטיבה אחר המכה (פטי"ו): [חלו היסורים]. שטי"ז שמייסר ומכה הצן הוא מנקה מחציו טי"ת וימחיל לו. כך ע"ז שהקדיה שולה יסורים לצן חמנ הו"ל והפלה להקדיה וטובה חשונס כדי שיטול ממנו היסורים. והקדיה מחללה ומחיל לו. לישנא חתינא וכלא חת צן וכלה דרש ק"ב ויסורין. והכי קאחמ וכלא וגו', ע"ז ק"ב הצן מחללה לחציו, וכן הוא צשומר טוב אל חסי קורא ק"ב חלה ק"ב צטה שמכחיצו כ"י (זה ינחמנו): [כי כאשכ ייסר איש חת צנו]. שהשמאל דוחס וימין מקרצת כמו שכתב האלשיך צזה. כי מצד דחמי חלצ על הצן. כן ה' חלשיך מיסכך. ולזה מורה הויה צ"ה שהוא הרחמים. כלימך שחטי"ס חלשיך הוא מדה הדין כנודע הוא מיסכך. מ"מ הוא צרחמים שהימין מקרצ, לזיק שלא כנגד מעשיך שטי"ת הצחתי לך היסורים מפני שהם צמדת הרחמים ואף על פי שהשמאל דוחס הימין מקרצ: [זא יודע לצנך]. ינכפרי סדר וחלחנן פיסקא נ"צ גרס חמה ולצנך יודעים המעשים שטי"ת כו'. ומדוקק הסכוק וידעת עם לצנך ר"ל חמה ולצנך יודעים: [שכשם שהקרצנות מכלין כו']. וקמ"ל דצעי לקבל צממחה ואל יצטע צהס כמו גצי קרצן שאינו מכפר חלה מכלין צעלים וכדלוחא צגמחא יכול חפילו לה קבלן מחלסה הנג' ד לומר חס חשים חשס נפשו מה חשס לדעת חף יסורים לדעת, ולזה מציח חלום מונלה לו לכפר עליו. דגצי קרצן כחיצ לשון כלון. וכן גצי יסורים כחיצ וסס ירלו חת טוכס (ז"י): [שהיסורים מכלין יוחר מן הקרבנות]. שהקרבנות אינם חלה על השויג לכך כפרחו קל צקרצן שהוא ממון. חצנ היסורים מכפרין חף על המזיד. והחליל שהוא מויד חין כח צקרצן לכפר ולכפר לכפרה חמורה שהוא יסורין צצנוסו, וש"מ שגדול כח היסורין מקרצן (ז"י): [טור צעד טוכ]. חצר צפני חצר. כן דרך צני חמס כשחוחס חמכצ צא על חלשו מנין צזרעו לפטיו וכל שכן חשכ לחים שממון יתן צעד נפשו להגין (רש"י):

(יז) חבירך שהוא צמוחו של הקדיה. כדכתיב צמוח חלקים צרה אוחו שלכך חמה ליזכר שלא יצזה אוחו צשוס דצר ציין, חטי"ס שאינו מכיון לצזוחו, מחסו שאס חמה מצזה אוחו חמה מצזה דמוחו של הקדוש צ"ה, וחחס חכונד המכנד אס הנכיות: [מחלן חמנו המזנת כו'], הוחיל שמכנה החורה סצרצל צסס חרצ וכל חמנ שאכר כלי צצרל